

В. В. Бондарчук,

кандидат юридичних наук, доцент,
заступник начальника центру судових і спеціальних експертиз,
Український науково-дослідний інститут спеціальної техніки
та судових експертиз Служби безпеки України, м. Київ
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5145-8631>

І. А. Босак,

стажист судового експерта центру судових і спеціальних експертиз,
Український науково-дослідний інститут спеціальної техніки
та судових експертиз Служби безпеки України, м. Київ
ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-8282-1977>

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СЕМАНТИКО-ТЕКСТУАЛЬНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В РОЗСЛІДУВАННІ ПРИЙНЯТТЯ ПРОПОЗИЦІЇ, ОБІЦЯНКИ АБО ОДЕРЖАННЯ НЕПРАВОМІРНОЇ ВИГОДИ СЛУЖБОВОЮ ОСОБОЮ

Анотація. У розслідуванні кримінальних правопорушень щодо прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою на стадії досудового розслідування доцільне проведення семантико-текстуальної експертизи. Водночас, засвідчує практика розслідування зазначеного виду кримінальних правопорушень, здійснення повного та об'єктивного дослідження потребує наявності спеціальних знань, що й зумовлює актуальність висвітлення можливостей семантико-текстуальної експертизи як однієї із форм використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень щодо прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою, визначаючи *мету* цієї статті. **Методологія.** Методологічне підґрунтя становлять як загальнонаукові, так і спеціальні методи наукового пізнання, зокрема: узагальнення, аналіз і синтез – для вироблення достовірних висновків у результаті опрацювання сукупності наукових та емпіричних джерел за обраною тематикою. **Наукова новизна.** Розроблено послідовність вирішення завдань семантико-текстуальної експертизи під час розслідування кримінальних правопорушень щодо прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою. **Висновки.** Обґрунтовано доцільність призначення та проведення семантико-текстуальної експертизи (встановлення наявності у наданих на дослідження матеріалах закликів, підбурень, провокування особи на прийняття пропозиції, обіцянки чи одержання неправомірної вигоди, прохання надати неправомірну вигоду, а також встановлення ознак підтекстового (або двоякого) тлумачення слів і висловлювань) на стадії досудового розслідування під час розслідування корупційних правопорушень, зокрема прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою. Адже, засвідчує практика розслідування зазначеного виду кримінальних правопорушень, здійснення повного та об'єктивного дослідження потребує наявності спеціальних знань. Водночас для повного і неупередженого розслідування кримінальних правопорушень, передбачених ст. 368 Кримінального кодексу України, висновки семантико-текстуальної експертизи не можуть бути єдиним джерелом доказів у кримінальному провадженні, оскільки іноді бувають імовірними. Проте слід зважати на те, що причинами надання ймовірного висновку не є некомпетентність чи несумлінність експертів-лінгвістів. Причини мають об'єктивний характер і можуть бути наслідком неповноцінності об'єктів дослідження, відсутності методики дослідження, неякісної підготовки матеріалів дослідження та інших обставин, що унеможливають надання категоричного висновку експерта. Подальші наукові розвідки вбачаємо в розкритті особливостей проведення комплексної психолого-лінгвістичної експертизи. Адже цей вид експертизи охоплює експертні ситуації, пов'язані зі встановленням змістовних характеристик тексту та психологічних характеристик мовленнєвої поведінки учасників комунікативної взаємодії задля з'ясування спрямованості повідомлюваної інформації, що є важливим аспектом під час розслідування кримінальних правопорушень щодо прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою.

Ключові слова: спеціальні знання; семантико-текстуальна експертиза; послідовність проведення експертизи; висновок експерта; неправомірна вигода; службова особа.

Вступ

Внутрішня стабільність, міцність державного апарату, ефективність політичної влади чи не найголовніші чинники, які позначаються на стані захищеності кожної держави від зовнішніх загроз.

Убачається, що саме корупційні правопорушення найчастіше виступають основною внутрішньодержавною причиною політичних та економічних криз, оскільки мають широкий вплив на всі соціуми, а також призводять до порушення

прав людини, зниження якості життя і дозволяють процвітати загрозам безпеки людей, зокрема організованих злочинності, тероризму тощо.

У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України та на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України відповідно до п. 20 ч. 1 ст. 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» уведено в дію план запровадження та забезпечення заходів правового режиму воєнного стану в Україні (*Prezydent Ukrainy*, 2022, Liutyi 24). Реалії сьогодення визначають боротьбу з кримінальною протиправністю та корупцією одним зі стратегічних пріоритетів для країни, оскільки широкомасштабне вторгнення дало поштовх для роз-

роблення нових схем неправомірного збагачення, зокрема й службовими особами. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою згідно із законодавством України про кримінальну відповідальність кваліфікується як кримінальне правопорушення, передбачене ст. 368 Кримінального кодексу України (далі – КК України).

Як засвідчує аналіз статистичної звітності, оприлюдненої на офіційному сайті Офісу Генерального прокурора України (*Ofis Heneralnoho prokurora Ukrainy*, n.d.), за останні п'ять років кількість кримінальних правопорушень, передбачених ст. 368 КК України, значно зменшилася (див. таблицю).

Таблиця

Статистика про зареєстровані за ст. 368 КК України кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування

Показники роботи	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.
Обліковано кримінальних правопорушень у звітному періоді	2189	1744	1607	1566	988
Кримінальні правопорушення, у яких особам вручено повідомлення про підозру	659	492	485	456	242
Кримінальні правопорушення у провадженнях, досудове розслідування в яких зупинено відповідно до ст. 280 Кримінального процесуального кодексу України	13	3	4	11	3
Кримінальні правопорушення, за якими провадження направлено до суду	429	343	314	255	121
Кримінальні правопорушення, у яких провадження закрито	631	737	704	799	414
Кримінальні правопорушення, у яких на кінець звітнього періоду рішення не прийнято (про закінчення або зупинення)	1745	734	1289	1300	860

Проте, не дивлячись на зменшення кількості кримінальних правопорушень щодо прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою, вони й досі характеризуються високим рівнем латентності і становлять певну складність у процесуальному доказуванні.

Вивчення та аналізування практики доводить, що значні труднощі, перед якими постають працівники органів досудового розслідування та оперативних підрозділів, зумовлені, здебільшого, необхідністю застосування спеціальних знань і навичок, потрібних для ефективного виявлення та розслідування цієї категорії кримінальних правопорушень. Тобто насамперед ідеться про залучення особи, яка має відповідну освіту та кваліфікацію експерта, до пошуку, фіксування, дослідження та аналізування криміналістично значущої інформації за допомогою спеціальних знань.

Поняття спеціальних знань, їх види та форми у кримінальному судочинстві вивчали В. П. Бахін, В. А. Журавель, А. В. Іщенко, Н. І. Клименко, В. О. Коновалова, М. В. Костицький, В. Г. Лукаше-

вич, І. В. Пиріг, І. В. Постіка, М. В. Салтевський, М. В. Селіванов, В. Ю. Шепітько, М. Г. Щербаківський та ін.

Сьогодні вітчизняна та зарубіжна наукова спільнота, практики досліджують різні напрями застосування спеціальних знань, серед них лінгвістична експертиза тексту: зразок актуального аналізу (Paziurysta, 2016); ознаки пропаганди деструктивного характеру в тексті мовного повідомлення (Budko, 2019); лінгвістична експертиза соціальних мереж в умовах гібридних викликів національній безпеці України (Kompantseva, 2020); використання можливостей лінгвістичної експертизи для встановлення ознак провокації (Akhtyrskaya, 2021); криміналістика та прикладна лінгвістика (Franjic, 2021); судова експертиза у кримінальному процесі (Odariuk, 2021, Liutyi 26–27); служіння науці та служіння правосуддю: етичні проблеми, що постають перед судовими лінгвістами як свідками-експертами (Ainsworth, 2022); теорія та практика судової лінгвістики: мовлення як доказ (Guillén-Nieto, & Stein, 2022); антикорупційна експертиза

нормативно-правових актів та їхніх проектів як засіб запобігання корупції в Україні (Derzhaliuk, 2022); теоретичні та практичні аспекти вивчення комунікативного акту прийняття пропозиції вигоди в сучасній лінгвістичній експертизі мовлення (Kovkina, 2022); актуальність лінгвістичної експертизи мовлення у кримінальних справах щодо інкримінування погрози (Kovkina et al., 2022); проблематика публічних закликів та публічних заперечень: судова лінгвістична експертиза і кримінальне право (Rubashchenko, 2022, Cherven 23); нові тенденції в судовій лінгвістиці: мовлення і право (Tayebi, & Coulthard, 2022); лінгвістична експертиза мовлення в Україні та за кордоном (Didushok, & Sopina, 2023).

Проте наразі бракує ґрунтовних досліджень окремих аспектів проведення семантико-текстуальної експертизи під час розслідування кримінальних правопорушень, передбачених ст. 368 КК України, що й зумовлює актуальність обраної тематики і визначає напрями подальших наукових розвідок.

Мета й завдання дослідження

Мета статті – висвітлити можливості семантико-текстуальної експертизи як однієї з форм використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень щодо прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою.

Відповідно до основної мети дослідження поставлено такі завдання:

розглянути особливості проведення семантико-текстуальної експертизи як однієї з основних форм використання спеціальних знань у кримінальному судочинстві під час розслідування кримінальних правопорушень щодо прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою;

розкрити сутність поняття спеціальних знань, зокрема в контексті семантико-текстуальної експертизи;

виокремити об'єкти, щодо яких можливе проведення семантико-текстуальної експертизи;

розробити послідовність вирішення завдань семантико-текстуальної експертизи під час розслідування кримінальних правопорушень щодо прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою;

схарактеризувати особливості висновку експерта.

Виклад основного матеріалу

Аналіз наукової літератури (Neklesa, & Yuriev, 2022, s. 330–336) дав змогу з'ясувати, що змістом прийняття пропозиції, обіцянки або одержання

неправомірної вигоди охоплюються такі поняття, як прийняття пропозиції неправомірної вигоди службовою особою, прийняття обіцянки неправомірної вигоди службовою особою, одержання неправомірної вигоди службовою особою, а також прохання надати неправомірну вигоду службовій особі.

При цьому неправомірною вигодою слід вважати (*Verkhovna Rada Ukrainy [VRU], 2001, Kvitin 05, Kryminalnyi kodeks, st. 364¹, prymitka*) «грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які пропонують, обіцяють, надають або одержують без законних на те підстав». До видів неправомірної вигоди варто віднести: грошові кошти; переваги (додаткові вигоди матеріального чи нематеріального характеру, привілеї); пільги (передбачені нормативно-правовими актами соціальні, професійні й інші блага для відповідних категорій осіб); послуги (надання виконавцем іншій особі визначеного договором матеріального чи нематеріального блага); нематеріальні активи (право власності на результати інтелектуальної діяльності); будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру (похвальна характеристика, реклама товарів і послуг, забезпечення отримання перемоги в конкурсі аматорів чи сприяння цьому протегуванню тощо), які пропонують, обіцяють, надають або одержують без законних на те підстав.

У фахових джерелах (*Naukovo-praktychnyi komentar, 2009, Sichen 01*) під прийняттям пропозиції чи обіцянки неправомірної вигоди розуміють згоду (погодження, виявлення готовності) службової особи на надання їй неправомірної вигоди; пропозицією вважають висловлення службовій особі наміру про надання неправомірної вигоди; обіцянкою – висловлення такого наміру з повідомленням про час, місце, спосіб надання неправомірної вигоди. Одержання неправомірної вигоди передбачає будь-який спосіб її прийняття службовою особою особисто або через посередника. Прохання розглядають як звернення службової особи із закликом надання неправомірної вигоди в чіткій та ввічливій формі з повагою до права особи відмовити в задоволенні такого прохання.

Відомо, наголошують науковці (Piliukov, & Shramko, 2018, s. 140), що кожне кримінально протиправне діяння, вчинене суб'єктами кримінального правопорушення, залишає сліди. Вчиняючи і приховуючи свої кримінально протиправні корупційні дії, службові особи також залишають сліди своєї протизаконної діяльності. Саме виявлення слідів, їх фіксування, процесуальне оформлення, дослідження та інтерпретування його результатів

у висновках експерта формують підґрунтя доказової бази в кримінальному провадженні.

Водночас, убачається, великого доказового значення в процесі досудового розслідування кримінальних правопорушень щодо прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою поряд із залученням спеціалістів, допитом експертів у суді, надання ними консультацій набуває судова експертиза, у цьому випадку – семантико-текстуальна, як одна з основних форм використання спеціальних знань у кримінальному судочинстві.

Наразі щодо сутності спеціальних знань серед наукової спільноти тривають дискусії (Shcherbakovskiy, 2018; Lukianchikov et al., 2019; Shepitko, 2023; Yusupov, 2023).

Науковці (Avdieieva, 2018, s. 325; Shepitko, 2023) спеціальні знання розглядають як «знання у галузі науки, техніки, мистецтва, ремесла та знання і навички в конкретних видах діяльності, необхідні для їх використання у судочинстві». Пропонують (Yusupov, 2023, s. 489) спеціальні знання у судочинстві України вважати «професійними знаннями у галузях науки, техніки, мистецтва, ремесла, релігії, економіки тощо осіб, які залучаються в установленому законодавством порядку до провадження та/або судового розгляду справи як спеціалісти чи експерти, вміння і навички яких сформовані під час навчання та практичної діяльності».

Спеціальні знання у кримінальному судочинстві Н. І. Клименко визначала як знання, уміння та навички в будь-якій сфері людської життєдіяльності, якими володіють або недостатньо володіють слідчий чи суддя, використання яких здійснюється на розсуд останніх або за прямою вказівкою в кримінальному процесуальному законі з метою встановлення обставин, що мають значення в кримінальному процесі (Klymenko, 2007, s. 35).

Кримінальний процесуальний закон дає можливість використовувати спеціальні знання в різних формах, кожній з яких належить лише її прибутанна роль в процесі доказування.

Досліджуючи особливості використання спеціальних знань, науковці (Lazebnyi, 2016, s. 93) вирізняють дві основні форми: пошук, фіксацію та вилучення слідів кримінального правопорушення; призначення та проведення експертиз. За ознакою процесуальної регламентації також виокремлюють процесуальні та непроцесуальні форми використання спеціальних знань.

Проте, якщо йдеться безпосередньо про процесуальні форми використання спеціальних знань, чинне законодавство, наголошують фахівці (Kurylin, 2022, s. 182–185), визначає лише дві їх форми, а саме: участь спеціаліста у проведенні слідчих (судових) дій і судову експертизу.

Дотримуючись аналогічного підходу до класифікації процесуальних форм використання спеціальних знань на стадії досудового розслідування, вважаємо, що залучення експерта до проведення судових експертиз є найпоширенішою та найефективнішою процесуальною формою використання спеціальних знань, що застосовуються під час розслідування кримінальних правопорушень щодо прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою.

Проте, аналізуючи методики розслідування кримінальних правопорушень, передбачених ст. 368 КК України, можна дійти висновку, що тільки в незначній їх кількості укладачі наголошують на необхідності призначення та проведення семантико-текстуальної експертизи. А втім, убачається, доцільність призначення та проведення цієї експертизи під час розслідування певних корупційних правопорушень очевидна.

Відповідно до ст. 242 Кримінального процесуального кодексу України експертиза проводиться експертною установою, експертом або експертами, яких залучають сторони кримінального провадження або слідчий суддя за клопотанням сторони захисту, якщо для з'ясування обставин, що мають значення для кримінального провадження, необхідні спеціальні знання.

Визначаючи, що семантико-текстуальна експертиза вивчає смислове різноманіття мовленевих актів у контексті питань, які постають і в кримінальних провадженнях, і в цивільних, і в адміністративних, і в господарських та інших справах, Т. В. Будко (2015, Kvitin 23; 2020, s. 18) зауважує, що на сучасному етапі свого розвитку семантико-текстуальна експертиза передбачає знання складу кримінального правопорушення, його об'єктивної та суб'єктивної сторони, кваліфікуючих ознак, але водночас не надається правової кваліфікації об'єктивного змісту інформації, що міститься в повідомленні. Призначення та проведення цієї експертизи часто є просто необхідним, оскільки особи, вчиняючи кримінальні правопорушення, передбачені ст. 368 КК України, використовують різні лексеми (сполучення лексем), зрозуміти значення яких у певному контексті зможе лише експерт-лінгвіст.

Об'єкти семантико-текстуальної експертизи різноманітні, проте найчастіше до Українського науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України разом із постановою про призначення семантико-текстуальної експертизи (коли розслідують кримінальні правопорушення щодо прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою) на дослідження надаються скріншоти листувань, зокрема й із

соціальних мереж, усні мовленнєві повідомлення з їх текстовим відтворенням тощо.

Аналіз чинного законодавства та загальної методики судово-лінгвістичної семантико-текстуальної експертизи (Budko, 2020, s. 23–48) дозволяє запропонувати покрокову послідовність дій із призначення й оцінювання експертиз лінгвістичного (семантико-текстуального) спрямування щодо кримінальних проваджень досліджуваних кримінальних правопорушень.

Послідовність вирішення завдань семантико-текстуальної експертизи під час розслідування кримінальних правопорушень щодо прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою передбачає три рівні.

Перший рівень:

I етап полягає в ознайомленні з усіма матеріалами, що надійшли, – ознайомлення з документом, який є підставою для проведення дослідження (постанова, ухвала, лист, звернення тощо); з'ясування завдання та його віднесення до предмета судової лінгвістичної експертизи; перевіряння наявності досліджуваних об'єктів, їх відповідності переліку, наведеному в супровідному листі, постанові, іншому документі, який є підставою для проведення дослідження.

II етап являє собою огляд досліджуваного об'єкта (об'єктів) – загальний огляд досліджуваних об'єктів, визначення їхнього виду, обсягу; визначення змісту, інформативності досліджуваних об'єктів для вирішення поставлених завдань.

III етап базується на підготовці до проведення дослідження з метою вирішення поставленого завдання – формування переліку науково-методичних, науково-практичних, нормативно-правових, довідкових та інших джерел, які використовуватимуться у висновку експерта чи експертного дослідження; визначення методичної бази дослідження; лінгвістичне та юридичне тлумачення термінів, вжитих у поставлених запитаннях; тлумачення лінгвістичних термінів, інших понять, на яких базуватиметься дослідження об'єктів.

Другий рівень:

I етап являє собою аналізування загального об'єктивного змісту досліджуваних матеріалів – повне вивчення змісту досліджуваних матеріалів, визначення об'єктивного змісту досліджуваного матеріалу в контексті поставлених запитань.

II етап базується на аналізуванні і загальному оцінюванні інформативно значущих фрагментів досліджуваного матеріалу – відтворення інформативно значущих фрагментів досліджуваного матеріалу у висновку експерта чи експертного дослідження; аналізування змісту виокремленого в об'єкті дослідження, синтезувальне оцінювання виявленого в інформативно значущих фрагментах.

Третій рівень:

I етап полягає в наданні відповіді на поставлені експерту запитання – аналізування та оцінювання об'єктивного змісту інформативно значущих фрагментів із позиції кожного поставленого запитання; узагальнювальний висновок щодо всіх об'єктів дослідження.

II етап являє собою формулювання та оформлення висновків у розділі «Висновки».

Загалом висновок експерта є результатом дослідницької діяльності та відповідно до положень кримінального процесуального закону являє собою «докладний опис проведених експертом досліджень та зроблені за їх результатами висновки, обґрунтовані відповіді на запитання, поставлені особою, яка залучила експерта, або слідчим суддею чи судом, що доручив проведення експертизи» (VRU, 2012, Kvitin 13, Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy, st. 101).

Доказове значення висновку експерта залежить від логічної форми висновку: категоричний за формою висновок про наявність певного факту чи обставини має більш доказову цінність, ніж висновок про можливість їх існування, тобто ймовірний висновок (Klyumenko, & Koloniuk, 2009).

Іноді висновки семантико-текстуальної експертизи, яка призначається під час розслідування кримінальних правопорушень, передбачених ст. 368 КК України, бувають імовірними, оскільки експерту-лінгвісту не завжди вдається за можливе встановити фактивний характер висловлювання. Тобто у висновку вказується, що певна лексема (сукупність лексем) *може* позначати грошові кошти, переваги, пільги тощо, *імовірно* визначається як грошові кошти, переваги, пільги тощо, а не стверджується, що лексема (сукупність лексем) є істинним висловленням (описує ситуацію такою, якою вона була в реальній дійсності). Тому, розслідуючи кримінальні правопорушення щодо прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою, висновок експерта не може бути єдиним джерелом доказів (як це часто трапляється в практиці).

Наукова новизна

Розроблено послідовність вирішення завдань семантико-текстуальної експертизи під час розслідування кримінальних правопорушень щодо прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою.

Висновки

Обґрунтовано доцільність призначення та проведення семантико-текстуальної експертизи (встановлення наявності в наданих на дослідження матеріалах закликів, підбурень, провокування

особи на прийняття пропозиції, обіцянки чи одержання неправомірної вигоди, прохання надати неправомірну вигоду, а також встановлення ознак підтекстового (або двоякого) тлумачення слів і висловлювань) на стадії досудового розслідування під час розслідування корупційних правопорушень, зокрема прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою. Адже, засвідчує практика розслідування зазначеного виду кримінальних правопорушень, здійснення повного та об'єктивного дослідження потребує наявності спеціальних знань. Водночас для повного і неупередженого розслідування кримінальних правопорушень, передбачених ст. 368 КК України, висновки семантико-текстуальної експертизи не можуть бути єдиним джерелом доказів у кримінальному провадженні, оскільки іноді бувають імовірними. Проте слід зважати на те, що причинами надання ймовірного висновку не є некомпетентність чи несумлінність експертів-лінгвістів. Причини мають об'єктивний характер і можуть бути наслідком неповноцінності об'єктів дослідження, відсутності методики дослідження, неякісної підготовки матеріалів

дослідження та інших обставин, що унеможливають надання категоричного висновку експерта.

Подальші наукові розвідки вбачаємо в розкритті особливостей проведення комплексної психолого-лінгвістичної експертизи. Оскільки цей вид експертизи охоплює експертні ситуації, пов'язані зі встановленням змістовних характеристик тексту та психологічних характеристик мовленнєвої поведінки учасників комунікативної взаємодії задля з'ясування спрямованості повідомлюваної інформації, що є важливим аспектом під час розслідування кримінальних правопорушень щодо прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою.

Подяки

Автори складають щирю подяку доктору юридичних наук професору Тетяні Володимирівні Будко за цінні зауваження й поради, висловлені під час обговорення матеріалів цієї статті.

Конфлікт інтересів

Немає.

References

- [1] Ainsworth, J. (2022). Serving Science and Serving Justice: Ethical Issues Faced by Forensic Linguists in Their Role as Expert Witnesses. In V. Guillén-Nieto, & D. Stein (Eds.), *Language as Evidence* (pp. 35–53). Palgrave Macmillan, Cham. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-030-84330-4_2
- [2] Akhtyrskaya, N. M. (2021). Vykorystannia mozhlyvostei lnhvistychnoi ekspertyzy dlia vstanovlennia oznak provokatsii [The use of possibilities of linguistic expertise to establish signs of provocation]. *Kryminalistyka i sudova ekspertyza*, 66, 516–528 [in Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.33994/kndise.2021.66.49>
- [3] Avdieieva, H. K. (2018). Znannia spetsialni. U V. Yu. Shepitko (Holova redkol.), *Velyka ukrainska yurydychna entsyklopediia*: u 20 t. (T. 20: Kryminalistyka, sudova ekspertyza, yurydychna psykholohiia, s. 325). Kharkiv: Pravo [in Ukrainian].
- [4] Budko, T. V. (2015, Kvitin 23). Sudovo-lnhvistychna ekspertyza: obiektyvna neobkhdnist ta subiektyvni faktory halmuvannia yii rozvytku. U *Sudovo-ekspertna diialnist: suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku*: materialy kruhloho stolu, Kyiv [in Ukrainian].
- [5] Budko, T. V. (2019). Oznaky propahandy destruktivnoho kharakteru v teksti movnoho povidomlennia [Signs of protection of a destructive character in the text of urgent message]. *Kryminalistyka i sudova ekspertyza*, 64, 382–392 [in Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.33994/kndise.2019.64.33>
- [6] Budko, T. V. (2020). *Zahalna metodyka sudovo-lnhvistychnoi semantyko-tekstualnoi ekspertyzy*. Kyiv: Ukrainyskyi naukovo-doslidnyi instytut spetsialnoi tekhniki ta sudovykh ekspertyz Sluzhby bezpeky Ukrainy. 55 s. [in Ukrainian].
- [7] Derzhaliuk, O. M. (2022). Antykoruptsiina ekspertyza normatyvno-pravovykh aktiv ta yikh proektiv yak zasib zapobihannia koruptsii v Ukraini [Anti-corruption expertise of regulatory legal acts and their projects as a way of corruption prevention in Ukraine]. *Pravo.Ua*, 3, 160–166 [in Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.32782/law.ua.2022.3.23>
- [8] Didushok, N. Ya., & Sopina, K. V. (2023). Lnhvistychna ekspertyza movlennia v Ukraini ta za kordonom [Linguistic expertise of speech in Ukraine and abroad]. *Ekspert: paradyhmy yurydychnykh nauk i derzhavnoho upravlinnia*, 1(25), 8–14 [in Ukrainian]. DOI: [https://doi.org/10.32689/2617-9660-2023-1\(25\)-8-14](https://doi.org/10.32689/2617-9660-2023-1(25)-8-14)
- [9] Franjic, S. (2021). Forensics and Applied Linguistics. *Instant Journal of Forensic Science*, 3, 27–33. DOI: <https://doi.org/10.36811/ijfs.2021.110017>
- [10] Guillén-Nieto, V., & Stein, D. (2022). Introduction: Theory and Practice in Forensic Linguistics. In V. Guillén-Nieto, & D. Stein (Eds.), *Language as Evidence* (pp. 1–33). Palgrave Macmillan, Cham. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-030-84330-4_1

- [11] Klymenko, N. I. (2007). *Sudova ekspertolohiia: kurs leksii: navch. posib. dlia studentiv yuryd. spets. vyshch. navch. zakl.* Kyiv: In Yure. 528 s. [in Ukrainian].
- [12] Klymenko, N. I., & Koloniuk, V. P. (2009). Struktura i dokazove znachennia vysnovku eksperta yak dokumenta, shcho vidobrazhuie yoho doslidzhennia. *Teoriia ta praktyka sudovoi ekspertyzy i kryminalistyky*, 9, 213–221 [in Ukrainian].
- [13] Kompantseva, L. F. (2020). Linhvistychna ekspertyza sotsialnykh mrezh v umovakh hibrydnykh vyklykiv natsionalnii bezpetsi Ukrainy [Linguistic examination of social networks under conditions of hybrid challenges to Ukraine's national security]. *Aktualni problemy ukrainskoi linhvistyky: teoriia i praktyka*, 40, 119–139 [in Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.17721/APULTP.2020.40.119-139>
- [14] Kovkina, Ye. V. (2022, Traven 19–20). Teoretychni i praktychni aspekty vyvchennia komunikatyvnoho aktu pryiniattia propozyitsii vyhody v suchasni linhvistychnii ekspertyzi movlennia [Theoretical and practical aspects of study of the communicative act of adoption of the benefit offer in modern linguistic expertise of speech]. U *Linhvalizatsiia svitu: IX Mizhnar. nauk. konf.*, Cherkasy, 164–170 [in Ukrainian]. DOI: 10.31651/2226-4388-2022-32-164-170
- [15] Kovkina, Ye., Aloian, M., & Avoian, L. (2022). Aktualnist linhvistychnoi ekspertyzy movlennia u kryminalnykh spravakh shchodo inkryminuvannia pohrozy [Relevance of Forensic Linguistic Speech Analysis in Criminal Cases Regarding Threat Incrimination]. *Teoriia ta praktyka sudovoi ekspertyzy i kryminalistyky*, 3(28), 98–108 [in Ukrainian]. DOI: 10.32353/khrife.3.2022.06
- [16] Kurylin, I. R. (2022, Berezen 07). Protsesualni formy vykorystannia spetsialnykh znan pry rozsliduvanni kryminalnykh pravoporushen, poviazanykh z koruptsiieiu u sektori bezpeky ta oborony Ukrainy. U *Suchasni aspekty modernizatsii nauky: stan, problemy, tendentsii rozvytku: materialy XIX Mizhnar. nauk.-prakt. konf.*, Vilnius, 182–185 [in Ukrainian]. <http://perspectives.pp.ua/public/site/conferency/conf-19.pdf>
- [17] Lazebnyi, A. M. (2016). *Vykorystannia spetsialnykh znan pry rozsliduvanni kryminalnykh pravoporushen proty hromadskoho poriadku* [Dysertatsiia kandydata yurydychnykh nauk, Universytet derzhavnoi fiskalnoi sluzhby Ukrainy]. Irpin. 227 s. [in Ukrainian].
- [18] Lukianchykov, Ye. D., Lukianchykov, B. Ye., & Petriaiev, S. Yu. (2019). Vykorystannia spetsialnykh znan u kryminalnomu provadzhenni [Use of special skills in criminal proceedings]. *Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu Ukrainy «Kyivskiy politekhnichnyi instytut»: Politolohiia. Sotsiolohiia. Pravo*, 4(44), 125–130 [in Ukrainian]. DOI: [https://doi.org/10.20535/2308-5053.2019.4\(44\).199742](https://doi.org/10.20535/2308-5053.2019.4(44).199742)
- [19] Naukovo-praktychnyi komentar (2009, Sichen 01). Naukovo-praktychnyi komentar do statii 368 Kryminalnoho kodeksu Ukrainy. *LIGA360* [in Ukrainian]. <https://ips.ligazakon.net/document/KK004891>
- [20] Neklesa, O., & Yuriev, D. (2022). Aktualna kharakterystyka kryminalnoho pravoporushennia, peredbachenoho statteiu 368 Kryminalnoho kodeksu Ukrainy [Current characteristics of criminal offense stipulated in article 368 of the Criminal code of Ukraine]. *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav Ukrainy*, 2, 330–336 [in Ukrainian]. DOI: 10.31733/2078-3566-2022-2-330-336
- [21] Odariuk, M. V. (2021, Liutyi 26–27). Sudova ekspertyza u kryminalnomu protsesi. V *European potential for the development of legal science, legislation and law enforcement practice: materialy Mizhnarod. nauk.-prakt. konf.* Wloclawek, Republic of Poland, 227–230 [in Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-040-7-57>
- [22] Ofis Heneralnoho prokurora Ukrainy. (b.d.). *Pro zareiestrovani kryminalni pravoporushennia ta rezultaty yikh dosudovoho rozsliduvannia* [in Ukrainian]. <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2>
- [23] Paziurysta, Kh. (2016). Linhvistychna ekspertyza tekstu: zrazok aktualnoho analizu [Linguistic text expert examination: actual analysis sample]. *Studia Ukrainica Posnaniensia*, 4, 119–126 [in Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.14746/sup.2016.4.15>
- [24] Piliukov, Yu., & Shramko, O. (2018). Sudova ekspertyza yak forma vykorystannia spetsialnykh znan pry rozsliduvanni koruptsiinykh zlochyniv [Judicial expertise as a form of use of special knowledge under investigation of corruption crimes]. *Aktualni problemy pravoznavstva*, 4(16), 139–143 [in Ukrainian]. <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/33329/1/%D0%9F%D1%96%D0%BB%D1%8E%D0%BA%D0%BE%D0%B2.pdf>
- [25] Prezydent Ukrainy. (2022, Liutyi 24). *Pro vvedennia voiennoho stanu v Ukraini: Ukaz (No 64/2022)* [in Ukrainian]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>
- [26] Rubashchenko, M. A. (2022, Cherven 23). Problematyka publichnykh zaklykiv ta publichnykh zaperechen: sudovo-linhvistychna ekspertyza i kryminalne pravo. V *Ekspertne zabezpechennia rozsliduvannia faktiv kolaboratsiinoi diialnosti: materialy mizhnar. nauk.-prakt. kruhloho stolu*, Kyiv. Lviv – Torun: Liha-Pres, 75–79 [in Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-258-9-13>
- [27] Shcherbakovskyi, M. H. (2018). Sutnist, struktura ta tsili vykorystannia spetsialnykh znan u sudochynstvi [Essence, structure and objectives of special knowledge use for legal proceedings]. *Teoriia ta praktyka sudovoi ekspertyzy i kryminalistyky*, 18, 184–193 [in Ukrainian].

DOI: <https://doi.org/10.32353/khrife.2018.20>

- [28] Shepitko, V. (2023). Sudova ekspertyza ta sudovo-ekspertna diialnist: pohliad kriz pryzmu dumok ekspertiv [Forensic Science and Forensic Expert Activity: a View Through the Prism of Forensic Experts' Opinions]. *Teoriia ta praktyka sudovoi ekspertyzy i kryminalistyky*, 1(30), 12–22 [in Ukrainian].
DOI: [10.32353/khrife.1.2023.02](https://doi.org/10.32353/khrife.1.2023.02)
- [29] Tayebi, T., & Coulthard, M. (2022). New Trends in Forensic Linguistics. *Language and Law / Linguagem e Direito*, 9(1), 1–8.
DOI: https://doi.org/10.21747/21833745/lanlaw/9_1ed
- [30] Verkhovna Rada Ukrainy. (2001, Kvitin 05). *Kryminalnyi kodeks Ukrainy [The Criminal Code of Ukraine]: Zakon Ukrainy (No 2341-III)* [in Ukrainian].
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#top>
- [31] Verkhovna Rada Ukrainy. (2012, Kvitin 13). *Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy [Criminal procedure code of Ukraine]: Zakon Ukrainy (No 4651-VI)* [in Ukrainian].
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
- [32] Yusupov, V. V. (2023). Spetsialni znannia pry provedenni kryminalnoho provadzhennia ta v inshykh vydakh sudochynstva [Special knowledge in conduct of criminal proceedings and in other types of justice]. *Yurydychnyi naukovi elektronnyi zhurnal*, 3, 486–490 [in Ukrainian].
DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-3/111>

Список використаних джерел

- [1] Ainsworth J. Serving Science and Serving Justice: Ethical Issues Faced by Forensic Linguists in Their Role as Expert Witnesses. *Language as Evidence / V. Guillén-Nieto, D. Stein (Eds.)*. Palgrave Macmillan, Cham, 2022. P. 35–53.
DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-030-84330-4_2
- [2] Ахтирська Н. М. Використання можливостей лінгвістичної експертизи для встановлення ознак провокації. *Криміналістика і судова експертиза*. 2021. № 66. С. 516–528.
DOI: <https://doi.org/10.33994/kndise.2021.66.49>
- [3] Авдеева Г. К. Знання спеціальні. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Т. 20 : Криміналістика, судова експертиза, юридична психологія / редкол.: В. Ю. Шепітько (голова) та ін. Харків : Право, 2018. С. 325.
- [4] Будко Т. В. Судово-лінгвістична експертиза: об'єктивна необхідність та суб'єктивні фактори гальмування її розвитку. *Судово-експертна діяльність: сучасний стан та перспективи розвитку* : матеріали круглого столу (Київ, 23 квіт. 2015 р.). Київ. 2015.
- [5] Будко Т. В. Ознаки пропаганди деструктивного характеру в тексті мовного повідомлення. *Криміналістика і судова експертиза*. 2019. № 64. С. 382–392.
DOI: <https://doi.org/10.33994/kndise.2019.64.33>
- [6] Будко Т. В. Загальна методика судово-лінгвістичної семантико-текстуальної експертизи. Київ : Український науково-дослідний інститут спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України, 2020. 55 с.
- [7] Держалюк О. М. Антикорупційна експертиза нормативно-правових актів та їх проектів як засіб запобігання корупції в Україні. *Право.Ua*. 2022. № 3. С. 160–166.
DOI: <https://doi.org/10.32782/law.ua.2022.3.23>
- [8] Дідушок Н. Я., Сопіна К. В. Лінгвістична експертиза мовлення в Україні та за кордоном. *Expert Paradigm of Law and Public Administration*. 2023. № 1(25). С. 8–14.
DOI: [https://doi.org/10.32689/2617-9660-2023-1\(25\)-8-14](https://doi.org/10.32689/2617-9660-2023-1(25)-8-14)
- [9] Franjic S. Forensics and Applied Linguistics. *Instant Journal of Forensic Science*. 2021. No 3. P. 27–33.
DOI: <https://doi.org/10.36811/ijfs.2021.110017>
- [10] Guillén-Nieto V., Stein D. Introduction: Theory and Practice in Forensic Linguistics. *Language as Evidence / V. Guillén-Nieto, D. Stein (Eds.)*. Palgrave Macmillan, Cham, 2022. P. 1–33.
DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-030-84330-4_1
- [11] Клименко Н. И. Судова експертологія : курс лекцій : навч. посіб. для студентів юрид. спец. вищ. навч. закл. Київ : Ін Юре, 2007. 528 с.
- [12] Клименко Н. И., Колонюк В. П. Структура і доказове значення висновку експерта як документа, що відображає його дослідження. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. 2009. № 9. С. 213–221.
- [13] Компанцева Л. Ф. Лінгвістична експертиза соціальних мереж в умовах гібридних викликів національній безпеці України. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. 2020. № 40. С. 119–139.
DOI: <https://doi.org/10.17721/APULTR.2020.40.119-139>
- [14] Ковкіна Є. В. Теоретичні і практичні аспекти вивчення комунікативного акту прийняття пропозиції вигоди в сучасній лінгвістичній експертизі мовлення. *Лінгвалізація світу : IX Міжнар. наук. конф. (Черкаси, 19–20 трав. 2022 р.)*. Черкаси, 2022. С. 164–170.
DOI: [10.31651/2226-4388-2022-32-164-170](https://doi.org/10.31651/2226-4388-2022-32-164-170)
- [15] Ковкіна Є., Алоян М., Авоян Л. Актуальність лінгвістичної експертизи мовлення у кримінальних справах щодо інкримінування погрози. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. 2022. № 3(28). С. 98–108.
DOI: [10.32353/khrife.3.2022.06](https://doi.org/10.32353/khrife.3.2022.06)

- [16] Курилін І. Р. Процесуальні форми використання спеціальних знань при розслідуванні кримінальних правопорушень, пов'язаних з корупцією у секторі безпеки та оборони України. *Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку* : матеріали XIX Міжнар. наук.-практ. конф. (Вільнюс, 07 берез. 2022 р.). Вільнюс, 2022. С. 182–185.
URL: <http://perspectives.pp.ua/public/site/conferency/conf-19.pdf>
- [17] Лазебний А. М. Використання спеціальних знань при розслідуванні кримінальних правопорушень проти громадського порядку : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Ірпінь, 2016. 227 с.
- [18] Лук'янчиков Є. Д., Лук'янчиков Б. Є., Петряєв С. Ю. Використання спеціальних знань у кримінальному провадженні. *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»: Політологія. Соціологія. Право*. 2019. № 4(44). С. 125–130.
DOI: [https://doi.org/10.20535/2308-5053.2019.4\(44\).199742](https://doi.org/10.20535/2308-5053.2019.4(44).199742)
- [19] Науково-практичний коментар. Науково-практичний коментар до статті 368 Кримінального кодексу України. *LIGA360*. 2009, 01 січня.
URL: <https://ips.ligazakon.net/document/КК004891>
- [20] Неклеса О., Юр'єв Д. Актуальна характеристика кримінального правопорушення, передбаченого статтею 368 Кримінального кодексу України. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ України*. 2022. № 2. С. 330–336.
DOI: [10.31733/2078-3566-2022-2-330-336](https://doi.org/10.31733/2078-3566-2022-2-330-336)
- [21] Одарюк М. В. Судова експертиза у кримінальному процесі. *European potential for the development of legal science, legislation and law enforcement practice* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Wloclawek, Republic of Poland, 26–27 лют. 2021 р.), Wloclawek : Baltija Publishing, 2021. С. 227–230.
DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-040-7-57>
- [22] Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування : Офіс Генерального прокурора України. [б.д.].
URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2>
- [23] Пазюриста Х. Лінгвістична експертиза тексту: зразок актуального аналізу. *Studia Ukrainica Posnaniensia*. 2016. № 4. С. 119–126.
DOI: <https://doi.org/10.14746/sup.2016.4.15>
- [24] Пілюков Ю., Шрамко О. Судова експертиза як форма використання спеціальних знань при розслідуванні корупційних злочинів. *Актуальні проблеми правознавства*. 2018. № 4(16). С. 139–143.
URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/33329/1/%D0%9F%D1%96%D0%BB%D1%8E%D0%BA%D0%BE%D0%B2.pdf>
- [25] Про введення воєнного стану в Україні : Указ Президента України від 24.02.2022 р. № 64/2022.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>
- [26] Рубашенко М. А. Проблематика публічних закликів та публічних заперечень: судово-лінгвістична експертиза і кримінальне право. *Експертне забезпечення розслідування фактів колабораційної діяльності* : матеріали міжнар. наук.-практ. круглого столу. (Київ, 23 черв. 2022 р.). Львів – Торунь : Liha-Pres, 2022. С. 75–79.
DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-258-9-13>
- [27] Щербаковський М. Г. Сутність, структура та цілі використання спеціальних знань у судочинстві. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. 2018. № 18. С. 184–193.
DOI: <https://doi.org/10.32353/khrife.2018.20>
- [28] Шепітько В. Судова експертиза та судово-експертна діяльність: погляд крізь призму думок експертів. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. 2023. № 1(30). С. 12–22.
DOI: [10.32353/khrife.1.2023.02](https://doi.org/10.32353/khrife.1.2023.02)
- [29] Tayebi T., Coulthard M. New Trends in Forensic Linguistics. *Language and Law / Linguagem e Direito*. 2022. No 9(1). P. 1–8.
DOI: https://doi.org/10.21747/21833745/lanlaw/9_1ed
- [30] Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#top>
- [31] Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
- [32] Юсупов В. В. Спеціальні знання при проведенні кримінального провадження та в інших видах судочинства. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 3. С. 486–490.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-3/111>

V. Bondarchuk,

*Cand. Sc. (Law), Associate Professor,
Deputy Head of the Center
for Forensic and Special Expertise,
Ukrainian Research Institute of Special Equipment
and Forensic Expertise of the Security Service
of Ukraine, Kyiv, Ukraine*
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5145-8631>

I. Bosak,

*Trainee forensic expert at the Center
for Forensic and Special Expertise,
Ukrainian Research Institute of Special Equipment
and Forensic Expertise of the Security Service
of Ukraine, Kyiv, Ukraine*
ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-8282-1977>

**PECULIARITIES OF SEMANTIC-TEXTUAL EXAMINATION
IN THE INVESTIGATION OF ACCEPTANCE OF AN OFFER,
PROMISE OR RECEIPT OF AN UNLAWFUL
BENEFIT BY AN OFFICIAL**

Abstract. In the course of investigation of criminal offences involving acceptance of an offer, promise or receipt of an undue benefit by an official at the pre-trial investigation stage, it is advisable to conduct a semantic and textual examination. At the same time, the practice of investigation of this type of criminal offences shows that a complete and objective investigation requires special knowledge, and this makes it relevant to highlight the possibilities of semantic and textual expertise as one of the forms of use of special knowledge in the course of investigation of criminal offences involving acceptance of an offer, promise or receipt of an undue benefit by an official, and thus determines the *purpose* of this article. **Methodology.** The methodological basis is formed by both general scientific and special methods of scientific knowledge, in particular: generalisation, analysis and synthesis – to develop reliable conclusions as a result of processing a set of scientific and empirical sources on the chosen topic. **Scientific novelty.** The article develops a sequence for solving the tasks of semantic and textual examination in the course of investigation of criminal offences involving acceptance of an offer, promise or receipt of an undue benefit by an official. **Results.** The author substantiates the expediency of appointing and conducting a semantic and textual examination (establishing the presence in the materials provided for examination of calls, incitement, provocation of a person to accept an offer, promise or receipt of an undue benefit, a request to provide an undue benefit, and also establishing the signs of subtextual (or ambiguous) interpretation of words and statements) at the pre-trial investigation stage during the investigation of corruption offences, in particular, acceptance of an offer, promise or receipt of an undue benefit by an official. As the practice of investigating this type of criminal offence shows, a full and objective investigation requires specialised knowledge. At the same time, for a complete and impartial investigation of criminal offences under Article 368 of the Criminal Code of Ukraine, the conclusions of semantic and textual examination cannot be the only source of evidence in criminal proceedings, as they are sometimes probable. However, it should be borne in mind that the reasons for the probable conclusion are not the incompetence or dishonesty of linguistic experts. The reasons are objective and may be due to the inferiority of the objects of research, lack of research methodology, poor preparation of research materials and other circumstances that make it impossible to provide a categorical expert opinion. We see further scientific research as revealing the peculiarities of conducting a comprehensive psychological and linguistic examination. Since this type of examination covers expert situations related to the establishment of meaningful characteristics of the text and psychological characteristics of the speech behavior of the participants communicative interaction to determine the directionality of the communicated information, which is an important aspect in the investigation of criminal offences involving acceptance of an offer, promise or receipt of an undue benefit by an official.

Keywords: special knowledge; semantic and textual expertise; sequence of expertise; expert opinion; unlawful benefit; official.